

Vabilo na naročbo

za 1888. leto.

„Učiteljski Tovariš“ završuje z današnjim listom svoje **sedemindvajseto leto**. Ko smo pred sedemindvajsetimi leti osnovali naš prvi šolski list na Kranjskem, nismo se nadejali, da bomo ž njim čakali tolike starosti. To pa je bilo le zato mogoče, ker so nas domoljubni, zvesti prijatelji in vrli sotrudniki tako krepko in vztrajno podpirali. Med najprvimi in največjimi našimi sotrudniki je gotovo na prvem mestu nas učeni in neutrujeni sodelavec, prečastiti gospod gimn. profesor in konz. svetnik **Josip Marn**, kateri danes sè svojim toliko zanimivim in plodovitim „Jezičnikom“ praznuje **petindvajsetletnico**, kajti l. 1862. je v „Tovarišu“ jel priobčevati svoje prezanimive „Pomenke o slovenskem pisanji“ s preblago namero: da bi sebi in svojim rojakom kolikor že pojasnil razne književne oblike slovenske, sem jel spisovati v „Učiteljskem Tovarišu“ o slovenskem pisanji v razgovorih ali pomenkih, ker je razlaganje katerekoli slovnice samo na sebi presuho in premalo mično. Morebiti koristijo ti pomenki sploh Slovincem. In tako je „žile odpiral globočine rudar, oziral se po zlatu“ naš „slovenski oratar“ tako neutrujeno in čvrsto, da je danes s prekrasnim blagom napolnil **petindvajseti letnik**. — „Učiteljski Tovariš“ je zelo ponosen, da toliko slavnega „Jezičnika“ sme imenovati sina svojega, in da mu danes kot plemenitemu doletniku spodobno čestita ter se mu za toliko velično in plodovito delovanje v imenu vseh zvestih „Tovariševih“ čitateljev najlepše, pristrčno zahvaljuje. Bog daj našemu slavnemu slavljenču še mnogo let srečo in trdno zdravje, nam in sploh národu slovenskemu pa še več takih plodovitih književnikov! —

„Učiteljski Tovariš“ se danes tudi še dalje zahvaljuje vsem drugim svojim blagim podpornikom in sotrudnikom, ki mu blagovoljno pripomorejo, da more — akoravno užé postaran — pa vendar še sè čilimi močmi delovati ter izvrševati svojo važno in težavno nalogo. „Učiteljski Tovariš“ bode po želji svojih zvestih sotrudnikov tudi še prihodnje leto izhajal ter zvesto delal na korist in slavo slovenskemu šolstvu in učiteljstvu ter sploh na blagor národu slovenskemu. Zatorej prosimo: Kdor je z nami, naj tudi dela z nami — po starem našem géslu: „Vse za vero, dom in cesarja!“

„Učiteljski Tovariš“ stoji

za vse leto 3 gld.

za pol leta pa 1 gld. 50 kr.

Spise in dopise prosi in vzprejema uredništvo, naročnino in sploh vse opravilne naročbe pa založništvo.

Najuljudneje tedaj prosimo, da bi nas slavno učiteljstvo in sploh slovenski rodoljubi izdatno podpirali bodisi z naročili, bodisi z duševnimi prispevki. Tiste p. n. g. g. naročnike, ki so še kaj naročnine dolžni, pa tudi uljudno prosimo, da bi zdaj v novem letu ta dolg blagovolili poravnati pri založništvu.

Uredništvo.

Založništvo.

Otroška individualnost.

Fr. Gabršek.

III. *)

Šola vzprejema otroke raznih individualnosti; zato je ona pravi odsev vseh teh raznoličnosti. Notranjost otroška se izrazuje v njegovih duševnih ali telesnih pojavih, šolsko stanje pa obseza vse te pojave vkupe. Zato je vsaka šola poseben individuum, ki se izražuje z vkupno vsoto vseh individualnosti. Kakor biva v otroku več ali manj določena individualnost, v isti meri je potem šola več ali manj ostro izražena osebnost. Zato tudi ni najti dveh šol, ki bi bili individualno jednaki; vsaka ima nekaj zase, kar jo razlikuje od drugih; vsaka ima svojo individualnost. Iz tega pa sledi, da se ne morejo vse šole ocenjevati po istem pravilu, niti se ne more prava ocena izreči v teku kratke dôle. Ako potrebujemo že pri pojedinci dokaj časa, da si ustvarimo pravo sliko o njegovi notranjosti, tem težje je to pri množici individualnih bitij. Zategadelj more pravo sliko o šoli podati le učitelj sam, kateremu so znane vse okolnosti, ki izpreminjajo značaj njegove šole.

Glavna podloga individualnosti je različna nadarjenost otroška. Da imajo otroci različne prirodne darove, o tem pač ni dvoma. Ti darovi se le polagoma razvijajo. „Priroda nič ne prebiti, ampak polagoma napreduje“. (Komenski). Merodajno je tudi telesno svojstvo, kajti „v zdravem telesu biva zdrava duša“. Pa tudi starost, spol, zdravje, bolezen, prirodno svojstvo srca, temperament itd. mogočno vplivajo na individualnost otroško.

Kar se tiče različne nadarjenosti otroške, tedaj je največ otrók srednje nadarjenih, vendar s posebnim individualnim značajem; od teh so potem razne stopinje na zgoraj in na spodaj. Ker se pri prevelikem številu otrók v šoli niti na te srednje individualnosti ni mogoče v polni meri ozirati, zato stori učitelj prav, ako smatra take učence za jednakopravne in se le pri posebnih prilikah oddalja od vkupnega pravila. Jedino pravo postopanje je torej ono, pri katerem se najbolj oziramo na srednje učence, a pri tem ne zanemarjamo niti slabjših niti boljnih. Da izpozna učitelj take srednje učence, treba mu je odločiti boljše in slabše. Najboljše je kmalu izpoznati, ker se odlikujejo pri ustnem in pismenem pouku. Njih živelj je samodelavnost, zato so marljivi delavci, vrhu tega so previdni, redni in točni. Nauk jim ne dela mnogo preglavice, vsega se lahko in hitro naučé. Pač pa so živahni. Ta živahnost se razodeva v neprestanem dejanji, ali v tihem zamišljenji, v tihem in sanjarskem bitji. Učitelju so taki učenci mili, ker mu točno odgovarjajo na razna vprašanja. Vrhu tega ljubijo red, snažnost in sploh vse, kar ugaja blagoglasju in skladnosti. Njih pojmovitost je jako razvita, zato morejo učno

*) V številki 23. „Učit. Tov.“ s 1. decembra t. l. ima stati II. namestu I.